

SADRŽAJ

PREDGOVOR	XXI
1. FINANCIJSKA ZNANOST, FISKALNI SUSTAV I FISKALNA POLITIKA	1
1.1. Pojam financija	1
1.2. Pojam javnih financija	2
1.3. Javni sektor i javno financiranje	3
1.4. Fiskalni sustavi	3
1.4.1. Pojam fiskalnog sustava	3
1.4.2. Odnos fiskalnog sustava, politike i tehnike	4
1.4.3. Mehanizam funkcioniranja fiskalnog sustava	5
1.5. Fiskalni federalizam i decentralizacija fiskalnih sustava	7
1.5.1. Fiskalni federalizam	7
1.5.1.1. Podjela fiskalnog suvereniteta	7
1.5.1.2. Nadležnost za javne rashode	8
1.5.1.3. Podjela upravne nadležnosti	8
1.5.2. Decentralizacija fiskalnih sustava	9
1.6. Fiskalna politika	10
1.6.1. Pojam fiskalne politike	10
1.6.2. Podjela fiskalne politike	11
1.6.3. Fiskalna politika i ekonomska politika	11
1.6.4. Odnos između mjera različitih politika	12
1.6.5. Fiskalna politika i fiskalna tehnika	13
1.7. Fiskalna tehnika	13
1.7.1. Pojam fiskalne tehnike	14
1.7.2. Fiskalna tehnika kao pomoćna znanstvena disciplina	14
1.7.3. Fiskalna tehnika i ustroj fiskalnih poslova	15
1.7.4. Fiskalna tehnika kao element fiskalne politike	15
2. ELEMENTI FISKALNOG SUSTAVA I FISKALNE POLITIKE	17
2.1. Fiskalni poslovi	17
2.1.1. Poslovi oko donošenja propisa	17
2.1.2. Poslovi oko provedbe propisa	18
2.1.2.1. Poslovi obveznika fiskalne obveze	18

2.1.2.2. Poslovi banaka i upravnih tijela nadležnih za provedbu propisa	18
2.2. Elementi fiskalne obveze	20
2.2.1. Izvori fiskalnih prihoda	20
2.2.2. Predmet fiskalne obveze	22
2.2.3. Fiskalni obveznik	22
2.2.4. Osnovica fiskalne obveze	23
2.2.4.1. Vrste fiskalnih osnovica	24
2.2.4.2. Metode utvrđivanja fiskalne osnovice	25
2.2.5. Stope fiskalnih obveza	27
2.2.5.1. Vrste stopa	28
2.2.5.2. Stalne stope	29
2.2.5.3. Promjenjive stope	30
2.2.5.4. Skokovit rast stopa	32
2.2.5.5. Prikriveni rast stopa	37
2.2.5.6. Lomljeni rast stopa	39
2.2.5.7. Stope u obliku matematičkih formula	41
2.2.6. Fiskalna oslobođenja	44
2.2.7. Fiskalne olakšice	45
2.2.8. Fiskalni izdatci	45
2.2.9. Nadograđivanje fiskalne obveze	46
2.2.10. Ostali elementi fiskalne obveze	46
2.3. Ciljevi i načela fiskalnog zahvaćanja	47
2.3.1. Ciljevi fiskalnog zahvaćanja	47
2.3.2. Načela fiskalnog zahvaćanja	48
2.3.2.1. Načelo izdašnosti (dovoljnosti)	48
2.3.2.2. Načelo ekonomičnosti (racionalnosti)	49
2.3.2.3. Načelo poštivanja granice fiskalnog zahvaćanja	50
2.3.2.4. Načelo snošenja fiskalnog tereta u ovisnosti o ekonomskoj snazi fiskalnog obveznika	51
2.3.2.5. Načelo elastičnosti (prilagodljivosti) fiskalnog zahvaćanja	52
2.3.2.6. Načelo izbjegavanja dvostrukoga fiskalnog zahvaćanja	52
2.3.2.7. Ustavna deklaracija o pravima poreznih obveznika	54
2.3.2.8. Kodeks fiskalne sagledivosti	55
2.3.2.9. Načelo jednakosti (ekvivalencije)	56
2.3.2.10. Ostala načela fiskalnog zahvaćanja	56
2.3.3. Teorije o opravdanosti ubiranja poreza	57
2.3.3.1. Teorija sile	58
2.3.3.2. Teorija ugovora	58
2.3.3.3. Teorija cijene	58
2.3.3.4. Teorija osiguranja	59
2.3.3.5. Teorija uživanja	59

2.3.3.6. Organska teorija	59
2.3.3.7. Teorija reprodukcije poreza	59
2.3.3.8. Teorija opće naknade	60
3. OBLICI FISKALNOG ZAHVAĆANJA	63
3.1. Klasifikacija fiskalnih oblika	63
3.1.1. Neposredni i posredni fiskalni oblici	64
3.1.2. Fiskalni oblici u novcu i naturi	64
3.1.3. Redoviti i izvanredni fiskalni oblici	64
3.1.4. Subjektivni i objektivni fiskalni oblici	65
3.1.5. Osnovni i posebni oblici	65
3.1.6. Opći i namjenski oblici	65
3.2. Porezi	66
3.2.1. Pojam poreza i njegova obilježja	66
3.2.2. Klasifikacija poreza	67
3.2.3. Porez na dohodak fizičkih osoba	67
3.2.3.1. Jednostopni porez na dohodak (<i>flat tax</i>)	70
3.2.3.2. Glavna obilježja jednostopnog poreza na dohodak	71
3.2.4. Porez na dobit	72
3.2.5. Porezi na promet	74
3.2.5.1. Svefazni porez na promet	75
3.2.5.2. Višefazni porez na promet	75
3.2.5.3. Porez na dodanu vrijednost	76
3.2.5.4. Porez na promet u proizvodnji	76
3.2.5.5. Porez na promet u trgovini na veliko	77
3.2.5.6. Porez na promet u trgovini na malo	77
3.2.5.7. Posebni porez na promet (akcize i trošarine)	77
3.2.6. Porez na imovinu i porez na prihod od imovine	78
3.2.7. Porez na nasljedstva i porez na darove	79
3.2.8. Porezi na igre na sreću	80
3.2.9. Ekološki porezi	80
3.2.10. Crkveni porezi	81
3.2.11. Porez na rashode	81
3.2.12. Lokalni porezi i druga davanja na lokalnoj razini	82
3.3. Carine	83
3.4. Pristojbe	84
3.5. Parafiskaliteti	85
3.5.1. Pojam parafiskaliteta	86
3.5.2. Doprinosi	86
3.5.3. Ostali parafiskaliteti	88
4. PRIMJENA SUVREMENIH ZNANSTVENIH DOSTIGNUĆA U FISKALNIM POSLOVIMA	91

4.1. Primjena informatičkih dostignuća u fiskalnoj politici	91
4.1.1. Informacijski sustavi u fiskalnoj politici	91
4.1.2. Osobni identifikacijski broj	93
4.1.3. Objedinjavanje evidencija o socijalnom statusu	95
4.1.3.1. Evidencije u sustavu javne potrošnje	95
4.1.3.2. Neracionalan sustav prikupljanja podataka	96
4.1.3.3. Socijalna identifikacijska kartica	97
4.1.3.4. Objedinjavanje evidencija javne potrošnje i Porezne uprave	98
4.1.3.5. Projekt uvođenja socijalne identifikacijske kartice	98
4.1.3.6. Socijalna identifikacijska kartica i ostvarivanje socijalnih prava	99
4.1.3.7. Socijalna identifikacijska kartica kao «pametna kartica»	99
4.1.3.8. Socijalna identifikacijska kartica umjesto porezne kartice	100
4.1.3.9. Uvođenje socijalne kartice i zaštita privatnosti	100
4.1.4. Primjena računala u poreznom nadzoru	102
4.1.5. Primjena ekspertnih sustava	102
4.1.6. Pomoć fiskalnim obveznicima	103
4.1.6.1. Provedba načela pomoći stranci	103
4.1.6.2. Publikacije Porezne uprave	104
4.1.6.3. Informatička dostignuća i besplatan softver	104
4.1.6.4. Internetske stranice Porezne uprave	106
4.1.6.5. Projekt e-Porezna	106
4.2. Primjena metoda kvantitativne ekonomske analize u fiskalnoj politici	107
4.2.1. Ekonomski modeli	108
4.2.1.1. Model Leviathan	109
4.2.1.2. Međusektorski modeli	110
4.2.1.3. Model U.S./Macro	111
4.2.1.4. Modeli rasta	111
4.2.1.5. Ekonometrijski modeli	113
4.2.2. Koeficijent elastičnosti	113
4.2.2.1. Primjer koeficijenta elastičnosti u turizmu	114
4.2.2.2. Elastičnost funkcije poreza	115
4.2.2.3. Koeficijent elastičnosti potražnje i porez na promet	115
4.2.2.4. Koeficijent elastičnosti ponude i porez na promet	118
4.2.2.5. Izdašnost poreza na promet i funkcija potražnje	119
4.2.2.6. Elastičnost funkcije fiskalnih stopa	122
4.2.3. Izbor optimalne funkcije stopa	124
4.2.4. Primjena implicitne stope	124
4.2.5. Lafferova krivulja	125
4.3. Primjena ostalih metoda	126
5. UČINCI PRIMJENE FISKALNOG SUSTAVA I FISKALNE POLITIKE	127
5.1. Makroekonomski učinci fiskalne politike	128

5.1.1. Stabilizacijski učinci	128
5.1.2. Učinci na alokaciju gospodarstvenih resursa	129
5.1.3. Učinci redistribucije nacionalnog dohotka	130
5.1.4. Fiskalno izravnanje i fiskalni kapacitet jedinica lokalne samouprave	130
5.1.5. Ostali makroekonomski učinci	131
5.2. Mikroekonomski učinci fiskalne politike	131
5.2.1. Učinci na uvjete privređivanja sa stajališta poticanja bržega gospodarstvenog rasta	131
5.2.2. Učinci fiskalnog zahvaćanja sa stajališta društvene korekture u stjecanju dohotka	132
5.3. Učinci fiskalne politike prije fiskalnog zahvaćanja	132
5.3.1. Zakonito izbjegavanje fiskalne obveze	133
5.3.2. Fiskalna evazija	134
5.3.3. Neslužbeno gospodarstvo	135
5.3.4. Kaznena odgovornost za povredu fiskalnih propisa u nas	136
5.3.4.1. Utaja poreza i drugih davanja	136
5.3.4.2. Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga	136
5.3.4.3. Prekršajne odredbe poreznih propisa	137
5.4. Učinci fiskalne politike nakon fiskalnog zahvaćanja	137
5.4.1. Faze prevaljivanja fiskalne obveze	137
5.4.2. Rastuće i padajuće fiskalno zahvaćanje	138
5.4.2.1. Primjer primjene rastuće ljestvice fiskalnih stopa	139
5.4.2.2. Primjeri primjene posrednoga fiskalnog zahvaćanja	139
5.4.3. Nefiskalni učinci fiskalnog zahvaćanja	140
5.4.4. Socijalni učinci fiskalnog zahvaćanja	141
5.5. Učinci javnih rashoda	143
6. JAVNI PRIHODI, JAVNI RASHODI I JAVNI DUGOVI	147
6.1. Javni prihodi	147
6.2. Javni zajmovi	148
6.2.1. Pojam javnog zajma	148
6.2.2. Klasifikacija javnih zajmova	149
6.2.2.1. Unutrašnji i vanjski zajmovi	149
6.2.2.2. Prisilni, patriotski i dobrovoljni zajmovi	150
6.2.2.3. Kratkoročni, srednjoročni i dugoročni javni zajmovi	150
6.2.3. Tehnika javnog zajma	150
6.2.3.1. Poslovi emisije javnog zajma	150
6.2.3.2. Poslovi otplate javnog zajma	151
6.2.3.3. Poslovi konverzije zajmova	151
6.3. Ostali izvori javnih prihoda	152
6.4. Javni rashodi	152
6.4.1. Pojam javnih rashoda	152

6.4.2. Klasifikacija javnih rashoda	154
6.4.2.1. Redoviti i izvanredni rashodi	154
6.4.2.2. Rashodi prema subjektu trošenja	154
6.4.2.3. Rashodi prema objektu trošenja	154
6.4.2.4. Ostale klasifikacije	154
6.4.3. Granica rasta javnih rashoda	155
6.4.4. Javni dug	156
6.4.5. Javni dug Republike Hrvatske	157
6.5. Oblici financiranja javnih potreba	158
6.5.1. Proračun i proračunska politika	158
6.5.1.1. Pojam proračuna	159
6.5.1.2. Proračunska načela	159
6.5.1.3. Izvršenje proračuna	160
6.5.1.4. Završni obračun proračuna	161
6.5.1.5. Državna riznica	161
6.5.2. Proračun Europske unije	162
6.5.3. Fondovi	164
6.5.4. Financijski planovi	164
7. FISKALNI SUSTAVI SUVREMENIH DRŽAVA	167
7.1. Harmonizacija fiskalnih sustava	167
7.1.1. Širenje fiskalne osnovice	168
7.1.2. Snižavanje fiskalnih stopa	169
7.1.3. Ujednačavanje fiskalnog zahvaćanja	169
7.1.4. Suzbijanje fiskalne evazije	169
7.1.5. Utvrđivanje ostalih pojmova	170
7.1.6. Izbor fiskalnih olakšica, oslobođenja i novčanih transfera stanovništvu	170
7.1.7. Propisivanje novih fiskalnih oblika i ukidanje starih	170
7.1.8. Jedinstvena carinska politika EU	171
7.2. Fiskalni sustav Irske	172
7.2.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	172
7.2.2. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	173
7.2.2.1. Neoporezivi dohodak	173
7.2.2.2. Porezne stope (samci i obudovjeli - bez djece) za 2008. i 2009.	174
7.2.2.3. Porezne stope (samci i obudovjeli - s uzdržavanom djecom) za 2008. i 2009.	174
7.2.2.4. Porezne stope (oženjeni - jedan dohodak) za 2008. i 2009.	174
7.2.2.5. Porezne stope (oženjeni - dva dohotka) za 2008. i 2009.	174
7.2.2.6. Osobni odbitci, olakšice	174
7.2.2.7. Porezni krediti	175
7.2.3. Dodatni porez na dohodak	176

7.2.4. Korporacijski porez	176
7.2.4.1. Prebijanje gubitaka	177
7.2.4.2. Amortizacija	177
7.2.5. Porez na kapital	177
7.2.6. Porezi na prijenos vlasništva	177
7.2.7. Oporezivanje automobila	177
7.2.8. Aktualni socijalni doprinosi	178
7.2.9. Porez na naslijeđe i darove	179
7.2.10. Međunarodno oporezivanje	179
7.3. Fiskalni sustav Njemačke	180
7.3.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	181
7.3.2. Posebni porezi na promet (akcize)	181
7.3.3. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	181
7.3.3.1. Odbitak za dijete	182
7.3.3.2. Ostali odbitci	182
7.3.3.3. Stope poreza na dohodak	182
7.3.4. Korporacijski porez	183
7.3.5. Trgovački porez	184
7.3.6. Porez na tonažu	184
7.3.7. Prirezi	185
7.3.8. Porez na naslijeđe i darove	185
7.3.9. Porezi na kapital	185
7.3.9.1. Kapitalni dobitci (pojedinci)	186
7.3.9.2. Kapitalni dobitci (poduzeća)	186
7.3.10. Aktualni socijalni doprinosi	186
7.3.11. Međunarodno oporezivanje	187
7.4. Fiskalni sustavi Sjedinjenih Američkih Država	189
7.4.1. Porez na promet	190
7.4.2. Posebni porezi na promet (akcize)	190
7.4.3. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	190
7.4.3.1. Odbitci od poreza	191
7.4.3.2. Ljestvice stopa poreza na dohodak za 2008.	191
7.4.4. Porez na dohodak poduzeća	193
7.4.5. Oporezivanje naslijeđene i darovane imovine	193
7.4.6. Porezi na kapital	194
7.4.7. Porezi za nezaposlene	194
7.4.8. Aktualni socijalni doprinosi	194
7.4.9. Međunarodno oporezivanje	195
7.4.9.1. Odbitak poreza na izvoru	195
7.4.9.2. Plaćanje poreza socijalnog osiguranja	195
7.5. Fiskalni sustav Slovačke	195

7.5.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	196
7.5.2. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	196
7.5.2.1. Oporezivi dohodak	196
7.5.2.2. Izuzetci od oporezivanja dohotka	197
7.5.2.3. Olakšice poreza na dohodak	197
7.5.3. Korporacijski porez	197
7.5.4. Porezi na kapital	198
7.5.5. Porezi na nasljedstva i darove	198
7.5.6. Porezi na nekretnine	198
7.5.7. Aktualni socijalni doprinosi	198
7.5.8. Međunarodno oporezivanje	199
7.6. Fiskalni sustav Švicarske	200
7.6.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	200
7.6.2. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	201
7.6.2.1. Izuzeća od oporezivanja dohotka	202
7.6.2.2. Primanja u naravi	202
7.6.2.3. Osobni odbitci i olakšice	203
7.6.2.4. Federalne stope poreza na dohodak	203
7.6.2.5. Kantonalne stope poreza na dohodak	204
7.6.2.6. Općinski prirezi porezu na dohodak	205
7.6.3. Korporacijski porez na dohodak	206
7.6.4. Porez na neto-bogatstvo	207
7.6.5. Porez na nasljedstvo i darove	208
7.6.6. Porezi na kapitalnu dobit	209
7.6.6.1. Monistički sustav poreza na kapitalne dobitke od nekretnina	209
7.6.6.2. Dualistički sustav poreza na kapitalne dobitke od nekretnina	210
7.6.7. Aktualni socijalni doprinosi	211
7.6.7.1. Socijalno osiguranje zaposlenih	211
7.6.7.2. Socijalno osiguranje samozaposlenih	212
7.6.7.3. Socijalno osiguranje neprofesionalnih aktivnosti	212
7.6.8. Međunarodno oporezivanje	212
7.6.8.1. Oporezivanje nerezidenata paušalnim porezom	213
7.6.8.2. Oporezivanje sportaša, umjetnika i govornika	213
7.6.8.3. Oporezivanje menadžmenta	213
7.6.8.4. Oporezivanje kamata na hipotekarne pozajmice	213
7.6.8.5. Oporezivanje mirovina	214
7.7. Fiskalni sustav Ujedinjenog Kraljevstva	214
7.7.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	214
7.7.1.1. Porezni obveznik	214
7.7.1.2. Oporeziva svota	215
7.7.1.3. Stope PDV-a	215

7.7.2. Porez na dohodak (osobe i domaćinstva)	216
7.7.2.1. Neoporezivi dohodak	217
7.7.2.2. Osobna oslobođenja	217
7.7.2.3. Stope poreza na dohodak za 2008./2009. i 2009./2010.	218
7.7.2.4. Plaćanje predujmova poreza na dohodak	218
7.7.2.5. Rezident	218
7.7.3. Korporacijski porez	218
7.7.3.1. Rokovi plaćanja poreza	219
7.7.3.2. Stope korporacijskog poreza (2008./2009.)	219
7.7.3.3. Porezni odbitci	219
7.7.4. Ekološki porezi	220
7.7.4.1. Porez za odlagališta	220
7.7.4.2. Porez na masu	220
7.7.4.3. Porez na klimatske promjene	220
7.7.5. Porez na kapitalne dobitke	221
7.7.6. Porez na nasljedstva i darove	221
7.7.6.1. Propisane stope	221
7.7.6.2. Utvrđivanje porezne osnovice	222
7.7.6.3. Osobna izuzeća od oporezivanja	222
7.7.6.4. Pravilo sedam godina	222
7.7.7. Aktualni socijalni doprinosi	223
7.7.8. Međunarodno oporezivanje	223
8. FISKALNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE	227
8.1. Porezi na republičkoj razini	227
8.2. Porez na dohodak	228
8.2.1. Obveznik poreza na dohodak	229
8.2.2. Osnovica poreza je dohodak	229
8.2.3. Stope poreza na dohodak	231
8.2.4. Primitci koji se ne smatraju dohotkom	231
8.2.5. Primitci na koje se ne plaća porez	232
8.2.6. Posebne olakšice i oslobođenja	235
8.2.7. Poticaji zapošljavanja i istraživanja i razvoja	236
8.3. Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke	237
8.3.1. Porezna osnovica	237
8.3.2. Porezne stope	238
8.3.3. Izvješća Poreznoj upravi	238
8.4. Porez na dobit	239
8.4.1. Obveznik poreza na dobit	239
8.4.2. Osnovica poreza na dobit	240
8.4.3. Porezna stopa	241
8.4.4. Olakšice, oslobođenja i poticaji	241

8.5. Posebni porezi na promet (akcize)	243
8.5.1. Poseban porez na promet osobnih automobila, ostalih motornih vozila, plovila i zrakoplova	244
8.5.2. Poseban porez na komunikaciju mobitelima	246
8.5.3. Poseban porez na pivo	246
8.5.4. Poseban porez na bezalkoholna pića, mineralne i stolne vode	246
8.5.5. Poseban porez na alkohol i alkoholna pića	246
8.5.6. Poseban porez na naftne derivate	247
8.5.7. Poseban porez na cigarete i duhanske prerađevine	247
8.5.8. Poseban porez na kavu	248
8.5.9. Poseban porez na luksuzne proizvode	248
8.5.10. Poseban porez na premije osiguranja na cestovna vozila	249
8.6. Porez na dodanu vrijednost	249
8.6.1. Predmet oporezivanja	250
8.6.1.1. Isporuka dobara i usluga uz naknadu	251
8.6.1.2. Oplemenjivanje (prerada, obrada, dorada) i izrada	252
8.6.1.3. Razmjena	252
8.6.1.4. Isporuka nekretnina	252
8.6.1.5. Opoziv isporuke	253
8.6.1.6. Unos dobara u trgovačko društvo	253
8.6.1.7. Promjene oblika društva	253
8.6.1.8. Otudjenje poduzeća	253
8.6.1.9. Likvidacija, stečaj i ovrha	253
8.6.1.10. Nasljeđivanje	254
8.6.1.11. Korištenje i prodaja založnog dobra	254
8.6.1.12. Članski doprinosi	254
8.6.1.13. Odšteta i <i>zatezna</i> kamata	254
8.6.1.14. Isporuke dobara i usluga zaposlenima	255
8.6.1.15. Uvoz	255
8.6.2. Porezni obveznik	255
8.6.2.1. Porezni obveznici od slučaja do slučaja	256
8.6.2.2. Utvrđivanje statusa poreznog obveznika	256
8.6.2.3. Prijava u registar obveznika	257
8.6.2.4. Što znači biti registrirani (stalni) porezni obveznik?	257
8.6.2.5. Pojam poduzetnika	257
8.6.2.6. Što je to poduzetnička djelatnost?	258
8.6.2.7. Poduzeće (tvrtka, trgovačko društvo)	258
8.6.2.8. Početak i prestanak svojstva poduzetnika	258
8.6.2.9. Umjetnici - porezni obveznici	259
8.6.3. Mjesto oporezivanja	260
8.6.3.1. Mjesto oporezivanja kod isporuke dobara	260

8.6.3.2. Mjesto oporezivanja kod obavljanja usluga	260
8.6.3.3. Mjesto oporezivanja u vezi s nekretninama	260
8.6.3.4. Mjesto oporezivanja kod usluga prijevoza	261
8.6.3.5. Mjesto oporezivanja kao mjesto obavljanja usluge	261
8.6.3.6. Mjesto oporezivanja kod usluga posredovanja	261
8.6.3.7. Mjesto oporezivanja kod drugih usluga	262
8.6.4. Nastanak porezne obveze	262
8.6.4.1. Nastanak porezne obveze pri oporezivanju prema izdanim računima	263
8.6.4.2. Pojam isporuke, usluga i najma	263
8.6.4.3. Nastanak obveze pri izuzimanju dobra	264
8.6.4.4. Nastanak obveze pri uvozu i izvozu dobara	264
8.6.4.5. Nastanak obveze u vezi s pretporezom i predujmovima	264
8.6.4.6. Nastanak porezne obveze pri oporezivanju prema primljenim - naplaćenim naknadama	264
8.6.5. Porezna osnovica	265
8.6.5.1. Naknada	266
8.6.5.2. Naknadna promjena porezne osnovice	267
8.6.5.3. Porezna osnovica pri razmjeni, zamjeni «staro za novo»	267
8.6.5.4. Porezna osnovica pri prijenosu gospodarske cjeline	268
8.6.5.5. Porezna osnovica pri uvozu	268
8.6.6. Porezne stope	268
8.6.7. Porezna oslobođenja	269
8.6.7.1. Porezna oslobođenja u tuzemstvu	270
8.6.7.2. Porezna oslobođenja pri uvozu	272
8.6.7.3. Porezna oslobođenja pri izvozu	277
8.6.7.4. Porezna oslobođenja za isporuke dobara i usluga koje su izjednačene s izvozom	278
8.6.7.5. Porezna oslobođenja u vezi s međunarodnim prijevozom	278
8.6.7.6. Izvozne isporuke dobara i oplemenjenih dobara	278
8.6.7.7. Isporuke dobara slobodnim carinskim prodavaonicama	279
8.6.7.8. Isporuke dobara i obavljene usluge diplomatskim i konzularnim predstavništvima i diplomatskom i konzularnom osoblju	279
8.6.7.9. Što se razumijeva pod izvoznim isporukama	280
8.6.8. Izdavanje računa	280
8.6.8.1. Računi poreznih obveznika	281
8.6.8.2. Računi poduzetnika koji nisu obveznici poreza na dodanu vrijednost	283
8.6.9. Razdoblje oporezivanja	284
8.6.10. Obračunavanje poreza	284
8.6.10.1. Obračunavanje poreza prema izdanim računima	284

8.6.10.2. Obračun poreza prema naplaćenim naknadama	285
8.6.10.3. Promjena načina obračunavanja poreza	285
8.6.11. Postupak oporezivanja	285
8.6.12. Odbitak pretporeza	286
8.6.13. Povrat poreza	286
8.7. Porez na promet nekretnina	286
1.7.1. Današnji sustav poreza na promet nekretnina	286
8.7.2. Predmet oporezivanja	287
8.7.3. Oporezivanje novosagrađenih objekata u sustavu PDV-a	288
8.7.4. Porezni obveznik	288
8.7.5. Porezna osnovica	289
8.7.6. Porezna stopa	290
8.7.7. Nastanak porezne obveze	290
8.7.8. Utvrđivanje porezne obveze	290
8.7.9. Naplata poreza	291
8.7.10. Povrat poreza	291
8.7.11. Porezna oslobođenja	291
8.7.12. Opća porezna oslobođenja	291
8.7.13. Porezna oslobođenja kad građani kupuju prvi stan ili kuću	292
8.7.14. Porezna oslobođenja pri unosu nekretnina u trgovačko društvo	294
8.7.15. Porezna oslobođenja pri nasljeđivanju, darovanju i drugom stjecanju nekretnina bez naknade	294
8.7.16. Zastara	295
8.7.17. Kaznene odredbe	295
8.8. Carine i carinski sustav	296
8.9. Županijski porezi	297
8.9.1. Porez na nasljedstva i darove	297
8.9.2. Porez na cestovna motorna vozila	298
8.9.3. Porez na plovila	299
8.9.4. Porez na automate za zabavne igre	300
8.10. Općinski i gradski porezi	300
8.10.1. Prirez porezu na dohodak	301
8.10.2. Porez na potrošnju	301
8.10.3. Porez na kuće za odmor	302
8.10.4. Porez na neobrađeno zemljište	302
8.10.5. Porez na neiskorištene poduzetničke nekretnine	303
8.10.6. Porez na neizgrađeno građevno zemljište	303
8.10.7. Porez na tvrtku ili naziv	304
8.10.8. Porez na korištenje javnih površina	304
8.11. Doprinosi	304
8.11.1. Doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje	305

8.11.2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	308
8.11.3. Ostali doprinosi i parafiskalna davanja	308
8.11.3.1. Doprinos za zapošljavanje	308
8.11.3.2. Doprinos za obavljanje javnih ovlasti HGK	308
8.11.3.3. Članarina HGK	308
8.11.3.4. Doprinosi obrtničkim komorama	309
8.11.3.5. Naknade za šume	309
8.11.3.6. Članarine turističkim zajednicama	310
8.11.3.7. Naknade za eksploataciju mineralnih sirovina	311
8.11.3.8. Proračunski prihodi po osnovi uporabe kulturnih dobara	311
8.12. Pristojbe (takse)	312
8.13. Porezi i koncesije kod igara na sreću	314
8.14. Ostala davanja i prihodi	316
9. OPOREZIVANJE PODUZEĆA	317
9.1. Poduzeće u tržišnom okruženju EU	318
9.2. Oporezivanje dohotka i poslovanje poduzeća	320
9.2.1. Porez na dohodak i porezi na fond plaća	321
9.2.2. Doprinosi socijalnog osiguranja	321
9.2.3. Uvesti porezni status tzv. «stalnog sezonca»	322
9.2.4. Smanjenje doprinosa na plaću i iz plaće	323
9.2.5. Oporezivanje plaća visokostručnih djelatnika	324
9.3. Oporezivanje dobiti poduzeća	325
9.3.1. Oporezivanje dobiti	326
9.3.2. Porezi na kapitalnu dobit	328
9.4. Porezi na promet i njihov utjecaj na poslovanje poduzeća	329
9.4.1. Porez na dodanu vrijednost ili porez na promet u fazi prodaje na malo?	329
9.4.2. Je li PDV u provedbi skuplji od starog sustava PPM-a?	329
9.4.3. Povećava li PDV osjetno broj poreznih obveznika?	330
9.4.4. PDV ne omogućuje vođenje socijalne politike?	331
9.4.5. PDV nema iste fiskalne prihode kao PPM?	331
9.4.6. PDV traži veće angažiranje sredstava poduzeća?	331
9.4.7. PDV traži veću administraciju nego PPM?	332
9.4.8. Socijalna funkcija je kod PDV umanjena jer je manje selektivan?	332
9.4.9. Psihološki učinak kod PDV-a je negativan jer se mora iskazati u računu?	333
9.5. Učinci uvođenja poreza na dodanu vrijednost	333
9.5.1. Učinkovitija kontrola poreznih obveznika	333
9.5.2. Pojednostavljenje sustava poreza na promet u odnosu na stari sustav	334
9.5.3. Omogućuje lakše uključivanje u međunarodnu trgovinu	334

9.5.4. Nužno uvođenje povlaštenih stopa	334
9.5.5. Učinkovitiji sustav povrata poreza stranim osobama	334
9.5.6. Omogućuje lakše shvaćanje i praćenje propisa o porezu na promet	335
9.6. Porez na dodanu vrijednost u svijetu	335
9.6.1. Povlaštene stope	335
9.6.2. Osnovne stope PDV-a	336
9.6.3. Nulta stopa PDV-a	336
9.6.4. Oslobođenja od PDV-a	337
9.6.5. PDV unutar zemalja Europske unije	338
9.7. Izračuni poreza na dodanu vrijednost	339
9.7.1. Primjer izračuna PDV-a kod nabavke pšenice	339
9.7.2. Primjeri izračuna iz drvne industrije	340
9.7.3. Primjer izračuna u ugostiteljstvu	341
9.7.4. Primjer izračuna naknade štete u sustavu osiguranja vozila	343
9.7.5. Primjer izračuna usluge prijevoza	344
9.7.6. Utvrđivanje statusa stalnoga poreznog obveznika	344
9.7.6.1. Primjer utvrđivanja statusa obveznika u trgovini	345
9.7.6.2. Primjer utvrđivanja statusa obveznika u poljoprivredi	345
9.7.6.3. Primjeri malih poduzetnika i utvrđivanja statusa obveznika PDV-a	345
9.7.6.4. Primjeri utvrđivanja obveze PDV-a u vezi s inozemstvom	347
9.7.6.5. Primjeri obračuna PDV-a u raznim djelatnostima	347
9.8. Mogućnosti smanjenja utjecaja PDV-a u našem sustavu	350
9.9. Utjecaj poreza na promet na turizam	351
9.9.1. Utjecaj poreza na promet na turizam u svijetu	352
9.9.2. Utjecaj posebnih poreza na promet na turizam u svijetu	352
9.10. Fiskalna politika na županijskoj i lokalnoj razini i turizam	353
10. POREZNO PLANIRANJE I STRATEGIJA POSLOVANJA	355
10.1. Djelotvorno porezno planiranje	356
10.2. Uvjeti poreznog planiranja i učinkovite strategije	358
10.3. Osobno porezno planiranje	360
10.3.1. Otvaranje računa za štednju za djecu i unuke	360
10.3.2. Paziti na olakšice vezane za starost	360
10.3.3. Podijeliti bogatstvo sa svojim partnerom	360
10.3.4. Prenositi gubitke u sljedeće razdoblje	361
10.3.5. Pomognite svojoj djeci izbjeći plaćanje poreza na nasljedstva	361
10.4. Porezno planiranje samozaposlenog	363
10.4.1. Izbor između zapošljavanja i samozapošljavanja	363
10.4.2. Izbor odgovarajućega poslovnog medija	363
10.4.3. Izbor između isplate plaće ili dividende	364
10.5. Porezno planiranje poduzeća	365

10.5.1. Izbor odgovarajućega poslovnog medija	365
10.5.2. Izbor načina nagrađivanja zaposlenih	367
10.5.2.1. Mirovinska shema	367
10.5.2.2. Bonusi na plaću i primanja	367
10.5.2.3. Sheme davanja dionica i opcija na dionice	368
10.5.2.4. Naknade u naturi	368
10.5.3. Međunarodno porezno planiranje	369
Dodatak A	371
Dodatak B	375
Dodatak C	395
GLOSARIJ POJMOVA I KRATICA	409
LITERATURA	429
KAZALO POJMOVA	449